

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มา และความสำคัญของปัญหา

ตลาดทุนเป็นศูนย์กลางการระดมเงินทุนและจัดสรรเงินทุนระยะยาวโดยการออกหลักทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ หรือเอกสารสิทธิ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการแสดงความเป็นหนี้สินซึ่งกันและกัน เช่น หุ้นกู้ พันธบัตร หลักทรัพย์นี้อาจจะมีการซื้อขายกันหลายทอดได้ โดยผ่านกลไกของตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์เป็นตลาดรอง (Secondary Market or Trading Market) เป็นศูนย์กลางในการเสนอซื้อ และขายหลักทรัพย์ ซึ่งผ่านการซื้อขายในตลาดแรก (Primary Market or New Issued Market) มาแล้ว ตลาดหลักทรัพย์ไม่มีผลโดยตรงในการระดมเงินทุน เพื่อใช้ในธุรกิจอุตสาหกรรมในประเทศ แต่เป็นแหล่งกลางที่มีส่วนสนับสนุนตลาดแรก เป็นศูนย์กลางในการซื้อขาย และเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ผู้ลงทุนที่สามารถซื้อขายหลักทรัพย์ได้ง่าย และสะดวก อันเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปนิยมลงทุนในหลักทรัพย์เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลให้บริษัทที่ต้องการเงินทุน เพื่อนำไปใช้จ่ายขยายกิจการ ทำได้โดยการออกหลักทรัพย์ หรือหุ้นใหม่ได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น ตลาดรองหรือตลาดหลักทรัพย์มี 2 ประเภท ดังนี้ คือ

1. ตลาดรองที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ (organized securities market) เป็นตลาดหลักทรัพย์ที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น มีกฎระเบียบการซื้อขายที่กำหนดขึ้นโดยเฉพาะ เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand หรือ SET) ตลาดหุ้นนิวยอร์ก (New York Stock Exchange หรือ NYSE) ตลาดหุ้นฮ่องกง (Hong Kong Stock Exchange หรือ HSKI)
2. การซื้อขายนอกตลาด (over – the – counter market) เป็นตลาดหลักทรัพย์ที่มีได้ซื้อขายในตลาดที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ เช่น ซื้อขายโดยตรงกับบริษัทหลักทรัพย์ต่าง ๆ การติดต่อซื้อขายโดยตรง

สำหรับประเทศไทย นอกจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว ยังมีศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์กรุงเทพ (The Bangkok Stock Dealing Center หรือ BSDC) ที่เป็นตลาดรองที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยเป็นตลาดรองที่จัดตั้งขึ้น โดยมีกฎระเบียบรองรับแห่งที่สอง ในรูปขององค์กรอิสระที่มีกฎเกณฑ์การบริหารเป็นของตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และเมื่อเร็ว ๆ นี้ ได้มีการจัดตั้งตลาดรองขึ้นมาเป็นแห่งที่สามเพื่อเป็นแหล่งระดมทุนให้แก่ ธุรกิจขนาดกลาง และ ขนาดเล็กที่เป็นอุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมที่รัฐบาลมุ่งให้การส่งเสริม เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งใหม่นี้ โดยความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ได้จัดตั้งขึ้นได้เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2541 และได้เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2542 โดยใช้ชื่อว่า Market for Alternative Investment หรือ MAI

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand) เป็นตลาดค้าหลักทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 โดยในปัจจุบันดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เป็นหน่วยงานที่มีได้มุ่งหวังกำไร มีสภาพเป็นนิติบุคคล และเป็นสถาบันกึ่งทางการ การดำเนินงานต่าง ๆ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ภายใต้การกำกับ และดูแลของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

ธุรกิจซื้อขายหลักทรัพย์ในประเทศไทยมีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 โดยบริษัทต่างประเทศ ได้แก่ Houseman & Co., Ltd., Siamerican Securities Ltd., Z & R Investment and Consultants โดยได้เริ่มดำเนินการธุรกิจ เป็นคนกลางในการซื้อขายหลักทรัพย์ จัดให้มีศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ขึ้น แต่การซื้อขายมีน้อยมาก ราคาที่ซื้อขายจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับอุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply)

ในเดือนกรกฎาคม 2505 กลุ่มอุตสาหกรรมเอกชนได้ร่วมกัน จัดตั้งสถานปริวรรตหุ้นในรูปของห้างหุ้นส่วนจำกัด และในปีต่อมาได้เปลี่ยนเป็นบริษัทจำกัด โดยใช้ชื่อว่าบริษัทตลาดหุ้นกรุงเทพจำกัด (Bangkok Stock Exchange) มีทุนจดทะเบียน 250,000.-บาท โดยตลาดหุ้นกรุงเทพ จำกัด เป็นสถานที่ที่ให้ความสะดวกแก่สมาชิกในการซื้อขายหลักทรัพย์ มีการประกาศ

ราคาลัทธิทรัพย์ในหนังสือพิมพ์ การซื้อขายหลักทรัพย์ ต้องซื้อขายผ่านบริษัทสมาชิกเท่านั้น หลักทรัพย์ที่ซื้อขายมีจำนวน 35 หลักทรัพย์ แต่มีเพียง 7-8 หลักทรัพย์เท่านั้นที่มีการซื้อขายกันบ่อยครั้ง ผู้ที่เข้าร่วมในการซื้อขายก็มีจำนวนน้อย จำนวนซื้อขายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 ถึง พ.ศ. 2516 มีมูลค่าเฉลี่ยปีละประมาณ 50 ล้านบาท การซื้อขายนั้น ผู้ซื้อ และผู้ขายต้องเสียค่าธรรมเนียมให้แก่บริษัทสมาชิก ในอัตราต่าง ๆ กัน โดยหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ เสียค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละ 1.25 ของมูลค่าการซื้อขาย

ปี พ.ศ. 2510 รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการ การพัฒนาเศรษฐกิจส่วนเอกชน สาขาสถาบันการเงิน ซึ่งได้เสนอความเห็นว่าการที่จะส่งเสริมการระดมเงินออมจากภาคเอกชน และเสริมสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514) นั้น ควรจะได้มีการศึกษาถึงโครงสร้างและปัญหาการพัฒนาตลาดทุนอย่างจริงจัง ในที่สุดธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ว่าจ้างศาสตราจารย์ ดร. ชิดนีย์ เอ็ม ร็อบบิ้นส์ จากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในด้านการก่อตั้งตลาดทุนในประเทศกำลังพัฒนา มาวางโครงการพัฒนาตลาดทุนเมื่อปีพ.ศ 2512

ในเดือนพฤษภาคม 2512 ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งคณะทำงานโครงการศึกษาตลาดทุนขึ้นในช่วงนั้น ศาสตราจารย์ร็อบบิ้นส์ได้ทำการศึกษา และปรึกษาหารือกับบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนราชการ และเอกชน และได้เขียนรายงานเรื่อง "A Capital Market in Thailand" ขึ้นเสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อเดือนเมษายน 2513 ซึ่งรายงานนี้มีข้อเสนอแนะที่สำคัญได้แก่

1. การให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีบริษัทมหาชน และผู้ถือหุ้นในบริษัทมหาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ถือหุ้นรายย่อย
2. การแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ให้เหมาะสมกับหลักกฎหมายปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของบริษัทมหาชน
3. โครงการเพิ่มปริมาณอุปสงค์ และอุปทานในหลักทรัพย์
4. มาตรการที่นำมาซึ่งมาตรฐานการปฏิบัติบัญชี และการสอบบัญชีที่ดี

5. การปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันตลาดทุนให้ดีขึ้น
6. การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขาย อันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัย หรือผาสุกแห่งสาธารณชน กำหนดให้สถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญในระบบการเงิน ซึ่งขณะนั้นยังไม่มีกฎหมายเฉพาะกำกับควบคุมให้เข้ามาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ทางการ

ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2517 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 จัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้น (ใช้ชื่อในภาษาอังกฤษว่า The Securities Exchange of Thailand และได้เปลี่ยนเป็น The Stock Exchange of Thailand ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2534 เป็นต้นมา) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจะจัดให้มีแหล่งกลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งนี้เพื่อที่จะส่งเสริมการออม และการระดมเงินทุนในประเทศ สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ และอุตสาหกรรมในประเทศ ตลอดจนให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ให้การซื้อขายหลักทรัพย์มีสภาพคล่อง และในราคาที่เหมาะสมและเป็นไปอย่างมีระเบียบ โดยตลาดหลักทรัพย์มีสภาพเป็นนิติบุคคล และเป็นสถาบันเอกชนดำเนินการ โดยไม่นำผลกำไรมาแบ่งปันกัน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เปิดดำเนินงานอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 30 เมษายน 2518 โดยในครั้งแรกมีหลักทรัพย์ซื้อขายจำนวน 16 หลักทรัพย์ ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ ณ วันที่ 30 เมษายน 2518 ซึ่งถือเป็นวันฐาน เท่ากับ 100 ช่วงเวลาซื้อขายตั้งแต่ 10.30-12.30 น.

ในวันที่ 1 ธันวาคม 2524 ได้เปลี่ยนแปลงเวลาซื้อขายจาก 10.30-12.30 น. เป็น 09.30-11.30 น. ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของบริษัทสมาชิก และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในวันที่ 26 กันยายน 2527 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยฉบับที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ให้บริษัทต่าง ๆ มีสิทธิเสนอขายหุ้นใหม่ และหุ้นกู้ต่อประชาชนได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด รวมทั้งมีการกำหนดบทลงโทษ แก่บุคคลใดที่ซื้อขายหลักทรัพย์

โดยมีเจตนาสร้างราคาหลักทรัพย์ ตลอดจนการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยบุคคลภายในซึ่งอยู่ในตำแหน่งที่สามารถล่วงรู้ข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นการเอาเปรียบ และไม่เป็นธรรมต่อบุคคลภายนอก

ในวันที่ 1 มิถุนายน 2533 ได้ขยายเวลาซื้อขายหลักทรัพย์เป็น 3 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 09.00-12.00 น.

ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2534 ได้นำระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ด้วยคอมพิวเตอร์มาใช้แทนระบบเคาะกระดาน เพื่อให้เกิดความยุติธรรม รวดเร็ว และรองรับกับปริมาณการซื้อขายที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต

ในวันที่ 16 มีนาคม 2535 ได้มีการประกาศใช้ พ.ร.บ. หลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ตั้งคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(ก.ล.ต.)ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลตลาดทุนทั้งระบบ

ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2535 ได้ขยายเวลาการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยแบ่งเป็น 2 รอบคือ รอบเช้าเวลา 10.00-12.30 น. รอบบ่ายเวลา 14.30-16.00 น.

ในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2537 ได้ขยายเวลาการซื้อขายหลักทรัพย์ในรอบบ่ายเพิ่มขึ้นอีกครั้งชั่วโมง เป็น 14.30-16.30 น. เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดต่างประเทศทั้งแถบเอเชีย และยุโรป

ในวันที่ 1 มกราคม 2538 ได้จัดตั้งบริษัทศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ในการให้บริการด้านธุรกิจหลักทรัพย์กับผู้ลงทุน

ในระยะเวลา 25 ปี ที่ผ่านมตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้มีการพัฒนาเติบโต และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งมาตรการของทางการ จำนวนหลักทรัพย์ มูลค่าซื้อขายหลักทรัพย์ และดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 มี

หลักทรัพย์ทั้งสิ้นจำนวน 445 หลักทรัพย์ มีมูลค่าการซื้อขายรวมตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม 2542 เท่ากับ 86,323.27 ล้านบาท ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 เท่ากับ 481.92 จุด

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) เป็นดัชนีราคาที่ถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าจดทะเบียน โดยการเปรียบเทียบมูลค่าตลาดในปัจจุบันของหลักทรัพย์ที่เป็นหุ้นสามัญทั้งหมด ที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน และหลักทรัพย์รับอนุญาตในตลาดหลักทรัพย์ฯ กับมูลค่าตลาดของหลักทรัพย์ ณ วันฐาน โดยวันฐานที่กำหนดคือวันที่ 30 เมษายน 2518 ซึ่งเป็นวันที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เริ่มดำเนินการซื้อขายเป็นวันแรก เนื่องจากจำนวนหลักทรัพย์ ณ วันฐานแตกต่างจากเวลาปัจจุบันที่คำนวณดัชนีราคาหุ้น ดังนั้น จึงต้องมีการปรับฐานในการคำนวณ เพื่อเป็นการขจัดผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในปริมาณหุ้น เพื่อให้ดัชนีราคาหุ้นสะท้อนเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของราคาเท่านั้น

ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ เป็นเครื่องมือทางสถิติที่แสดงถึงการเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์โดยรวม ซึ่งสามารถใช้วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นโดยทั่วไป ถ้าดัชนีมีค่าสูงขึ้น แสดงว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้นในวันฐาน และวันที่ผ่านมา ในทางตรงกันข้าม ถ้าดัชนีลดลง แสดงว่าราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยลดลง ผู้ลงทุนสามารถใช้การเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้น ประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ได้ การติดตามดัชนีราคาหุ้นจะช่วยให้ผู้ลงทุน สามารถเห็นแนวโน้มของราคาหุ้นโดยทั่วไปได้ว่า ราคาหุ้นส่วนใหญ่มีแนวโน้มขึ้น หรือลง หรือทรงตัว และยังสามารถนำไปใช้ในการคาดการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวโน้มของตลาดในอนาคตได้อีกด้วย นอกเหนือจากนี้ยังต้องใช้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะอุตสาหกรรม และภาวะเศรษฐกิจ ควบคู่ไปในการวิเคราะห์ดังกล่าว ดังนั้น การศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ กับเครื่องชี้เศรษฐกิจมหภาค เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ดุลบัญชีเดินสะพัด ปริมาณเงิน มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ ค่าเงินบาท และระบบอัตราแลกเปลี่ยนจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และมีประโยชน์ต่อผู้ลงทุน ในอันที่จะคาดการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์แนวโน้ม

ของราคาหุ้น การเปลี่ยนแปลงของระดับราคาหลักทรัพย์ เพื่อใช้ประกอบพิจารณาลงทุนในหลักทรัพย์ได้ดียิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET Index) กับเครื่องชี้เศรษฐกิจมหภาค โดยตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคที่นำมาศึกษาได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ (inflation rate) อัตราดอกเบี้ย (interest rate) ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (gross domestic product) ดุลบัญชีเดินสะพัด (current account balance) ปริมาณเงิน (money supply) มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ (trading value) ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ (trading volume) ค่าเงินบาท (value of the Thai currency) และระบบอัตราแลกเปลี่ยน (currency exchange system) เป็นต้น

1.2.2 เพื่อศึกษาว่าตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคใด ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ กับดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาเชิงประยุกต์

เพื่อให้ทราบ และสามารถพยากรณ์การเคลื่อนไหว ของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนที่จะทราบถึงความสัมพันธ์ ระหว่างเครื่องชี้เศรษฐกิจมหภาค และดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำให้ผู้ลงทุนสามารถนำข้อมูลทางเศรษฐกิจมหภาคมาใช้ในการวิเคราะห์แนวโน้มการเคลื่อนไหว ของดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ กับเครื่องชี้เศรษฐกิจมหภาค ได้ใช้ข้อมูลรายเดือนจากวารสารเศรษฐกิจรายเดือน ของธนาคารแห่งประเทศไทย, กระทรวงพาณิชย์, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน), ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน), ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน), ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท บิสนิวส์ จำกัด (มหาชน) ในระยะเวลา 6 ปี ตั้งแต่ 1 มกราคม 2537 ถึง 31 ธันวาคม 2542

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 ดัชนีราคาหุ้น (Stock Price Index) หมายถึงเครื่องมือทางสถิติที่แสดงการเคลื่อนไหวของราคาหุ้นโดยรวมในตลาดหลักทรัพย์ คือ ถ้าดัชนีมีค่าสูงขึ้นจะหมายความว่า ราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้นในวันฐาน และวันที่ผ่านมา ถ้าดัชนีมีค่าลดลงจะหมายความว่า ราคาหุ้นส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์ลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับราคาหุ้นในวันฐาน และวันที่ผ่านมา

1.5.2 ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET Index) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างมูลค่าตลาดรวม ณ วันปัจจุบัน กับมูลค่าตลาดรวม ณ วันฐาน คือวันที่ 30 เมษายน 2518 ซึ่งเป็นวันแรกที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเริ่มเปิดดำเนินการ โดยมูลค่าตลาดรวมหมายถึง ผลบวกของผลคูณระหว่างราคาซื้อขายกับหุ้นสามัญจดทะเบียนทั้งหมดของแต่ละหลักทรัพย์ และราคาซื้อขายหมายถึง ราคาปิด ณ วันนั้นในกรณีที่หุ้นสามัญใดไม่มีการซื้อขายก็ให้ใช้ราคาปิดครั้งก่อน

เนื่องจากการคำนวณดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ ใช้วิธีถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของแต่ละบริษัท ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นของแต่ละบริษัท จึงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาหุ้นไม่เท่ากัน กล่าวคือ หุ้นที่มีขนาดของมูลค่าตามราคาสูงก็จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาหุ้น ณ สัดส่วนที่สูงเช่นกัน

ในการคำนวณดัชนีราคาหุ้นจำเป็นต้องปรับปรุงมูลค่าฐานในบางกรณี ทั้งนี้เพื่อจัดผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้น

การปรับฐานเพื่อจัดการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อดัชนีราคาหุ้นมีดังนี้

1. เมื่อมีการรับหลักทรัพย์ใหม่เข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ จะทำการปรับฐานในวันแรกที่หลักทรัพย์นั้นมีการซื้อขาย
2. เมื่อมีการเพิกถอนหลักทรัพย์จากตลาดหลักทรัพย์ จะทำการปรับฐานในวันสุดท้ายที่หลักทรัพย์นั้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน เพื่อให้เป็นฐานสำหรับวันต่อไป
3. เมื่อบริษัทจดทะเบียนเพิ่มทุน ซึ่งการเพิ่มทุนหากจัดสรรหุ้นให้แก่
 - ผู้ถือหุ้นเดิมจะทำการปรับฐานในวันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้น เพื่อสิทธิในการจองหุ้น (XR)
 - บุคคลอื่น ๆ ได้แก่ประชาชนทั่วไป กรรมการ พนักงาน จะทำการปรับฐานในวันที่หลักทรัพย์ที่เพิ่มทุนเข้ามาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์

ถ้าในวันดังกล่าวของทั้ง 2 กรณีไม่มีการซื้อขายหลักทรัพย์นั้น ๆ ให้เลื่อนไปปรับในวันที่มีการซื้อขาย

4. เมื่อบริษัทจดทะเบียนลดทุน จะทำการปรับฐานในวันสุดท้ายที่หลักทรัพย์จำนวนนั้น เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน เพื่อเป็นฐานใหม่สำหรับวันต่อไป